

LOŠKA USTVARJALNICA

idejna zasnova revitalizacije območja Koširjevega mlina v Škofji Loki

avtorica: Maruša Mali, mentorica: izr. prof. dr. Sonja Ilko

PREDSTAVITEV PROBLEMA

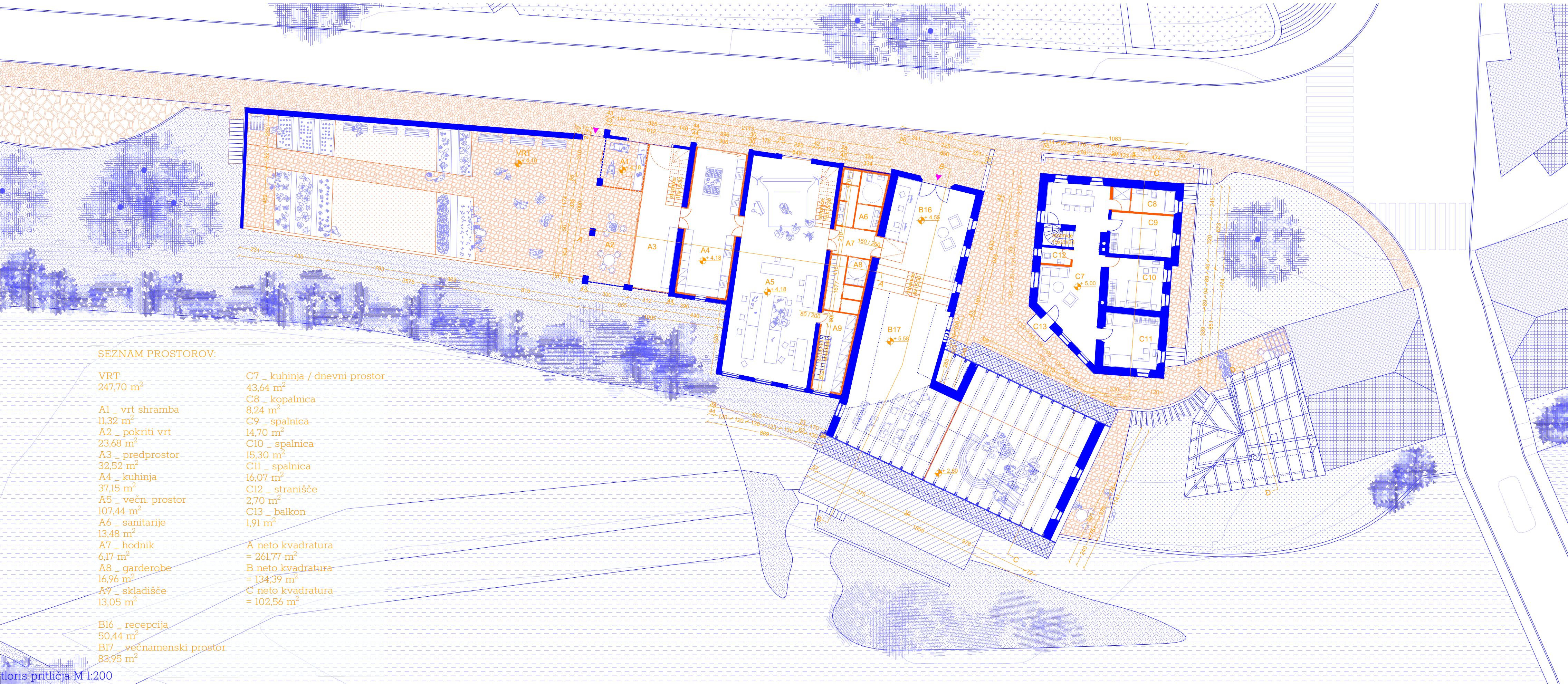
Magistrsko delo obravnava območje Koširjevega mlina v Škofji Loki. Mesto, ki leži ob sotočju Poljanske in Selške Sore, se ponaša z bogato več kot tisočletno zgodovino in velja za eno najbolj ohranjenih srednjeveških mest v Sloveniji. Obravnavani mlin, ki se nahaja ob levem bregu Selščice tik pod znamenitim Kamnitim mostom, je na tem mestu omenjen že leta 1309. Pod različnimi lastništvii je obratoval do šestdesetih let prejšnjega stoletja, danes pa je z izjemo ene stanovanjske enote nenaseljen in vidno propada. S svojo večstoletno zgodovino predstavlja pomembno veduto v mestni krajini, ki pa je zaradi nedostopnosti programsko popolnoma neizkoriščena. S svojim trenutnim stanjem prekinja povezavo med starim in novim mestom ter zastavlja potencial obrečne mikrolokacije.

Kot rešitev za revitalizacijo območja predlagam vzpostavitev večgeneracijskega kreativnega središča, osnovanega na bogati rokodelski in uprizoritveni tradiciji mesta. Namen predlaganega centra je ponuditi prostor, kjer se uporabniki različnih ozadi srečujejo in spoznavajo z umetnostjo. Center vnaša nov program skupinskih delavnic, tečajev in terapij, osredotočenih na vizualne, uprizoritvene in glasbene umetnosti, obenem pa zagotavlja prostore za delo in sodelovanje neodvisnih ustvarjalcev.

S takim mešanim pristopom se ustvarja odprto okolje, ki vzpostavlja in krepi socialne vezi in spodbuja izmenjavo znanj. Tako se istočasno ohranjajo tradicionalna znanja in razvijajo povezave z novimi tehnologijami, predvsem pa se umetnost na organski, neformalen način približuje raznovrstnim uporabnikom. Poleg pomena za lokalno skupnost se s takim programom v kulturno in turistično ponudbo mesta uvedejo nove vsebine, ki pritegnejo obiskovalce iz drugih regij, kar bi spodbudilo kulturno decentralizacijo.

Predlagani center z mešanim javnim in pol javnim programom celostno izkorišča slikovito, a trenutno nedostopno lokacijo ob reki, hkrati pa je v neposredni bližini lokalnih storitvenih in izobraževalnih ustanov, kar omogoča dostop raznovrstnim uporabnikom. Z novo infrastrukturo naslavlja tudi prostorske probleme Večgeneracijskega centra Škofja Loka in Rokodelskega centra DUO, ki za izvajanje delavnic nimata svojih prostorov.

Predlagani program Loške ustvarjalnice obeta oživitve škofjeloškega kulturnega življenja in spodbuja večje povezovanje skupnosti, nove možnosti kulturne izmenjave in decentralizacije.

UTEMELJITEV PROGRAMA

Program centra Loške ustvarjalnice je relevanten z več vidikov. Eden izmed njih je potreba po javnih prostorih za ustvarjanje. Z večanjem demokratizacije znanja se na splošno večja potreba po lastnem izražanju. Pasivno prejemanje znanja postaja manj zanimivo, ljudje stremijo k aktivnemu izražanju svojega doživljanja sveta.

Takšno izražanje najbolje podpira za to namenjen prostor, ki rešuje logistično vprašanje opreme in prostor ter hkrati spodbuja kroženje idej, nove pobude, povezave in izmenjavo znanj med uporabniki. Zaradi stanovanjske krize ima vedno manj ljudi primeren prostor doma, večina podobnih centrov, ki nudijo takšno infrastrukturo, pa je locirana v večjih mestih. Prebivalci manjših mest, kot je Škofja Loka, zato nimajo enakovrednega dostopa do takšnih priložnosti. Delno ta problem rešujejo vedno bolj razširjene digitalne platforme za povezovanje ustvarjalcev, a te vseeno ne morejo povsem nadomestiti interakcij v živo. Poleg tega takšne globalne platforme pogosto zapostavljajo prostorski in jezikovni kontekst lokalne tradicije.

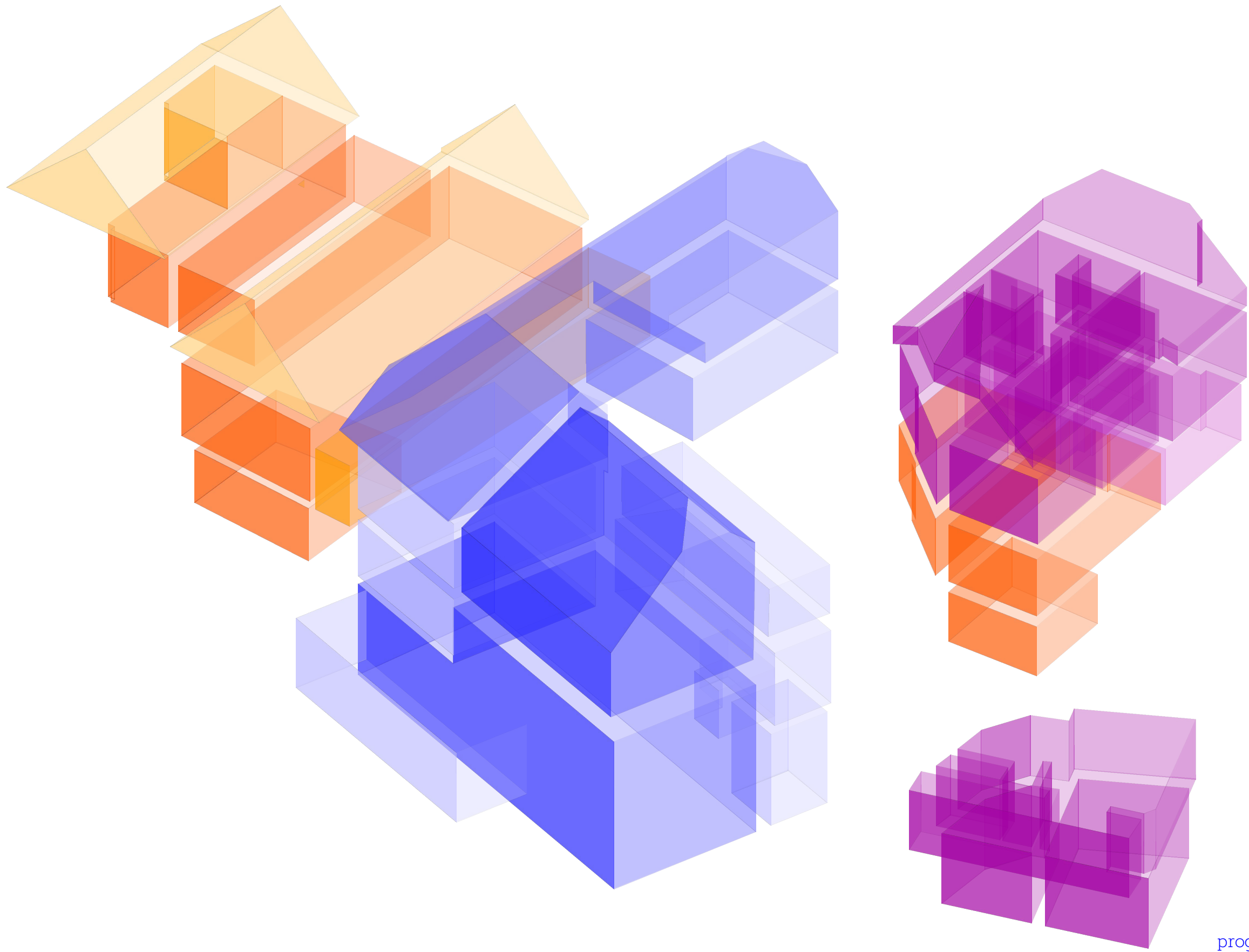
Nov kreativni center v Škofji Loki razbremeni pritisk na večja mesta, izkorišča prostorske danosti manjšega kraja in hkrati razbija stereotipno vezanost visoke kulture na urbano in tradicionalne na ruralno okolje.

Program se osredotoča na sodobno interdisciplinarno umetnost in ekspresivno umetnostno terapijo. Oboje vključuje raziskovanje konteksta skozi nove tehnologije in pristope, kar bi spodbujalo inovacije ter križanje različnih panog, od digitalnih do analognih.

Turistična ponudba Škofje Loke trenutno temelji predvsem na srednjeveški zgodovini mesta (v širšem kontekstu doline tudi na aktivnostih na prostem), manjka pa ji sodobne kulturne ponudbe. Z bogato tradicijo rokodelstva, obrti, cehov in uprizoritveno tradicijo, kot je Škofjeloški pasijon, ima mesto velik potencial za razvoj ustvarjalnih in kulturnih dejavnosti. Program Loške ustvarjalnice bi izkoristil tudi potencial Koširjeve domačije. Ta s svojo 700-letno zgodovino obratovanja z različnimi tehnologijami ter bližino vode ponuja raznolike ambience notranjih in zunanjih prostorov, ki spodbujajo ustvarjalnost.

Skupaj takšen program predstavlja platformo za prepletanje novih in starih tehnologij, kjer se lahko razvijajo in izvajajo nove ideje. S spodbujanjem izmenjave znanj postane gradnik skupnosti, ki približa umetnost širši javnosti, zmanjša generacijski razkorak skozi skupno ustvarjanje in ponudi novo razvojno smer mesta.

- delavnice
- skupne delavnice
- deljene na eno večjo delavnico, material, kuhinjo in vrtni prostor
- servisni prostori
- skladišča, garderobe, sanitarije
- ateleji za najem
- možnost zasebnega najema za uporabnike centra
- javni program
- večnamenski galerijski prostor
- večnamenski prostor s turbino
- vhod s konferenčno dvorano
- kavarna
- nov komunikacijski steber
- nastanitve
- stanovanja za kratkoročni najem
- dve enoti, vsaka s svojim ateljejem (v uporabo na voljo tudi ostale delavnice)
- hostel
- dve etaži, v eni soba z več ležalci, v drugi dvoposteljne sobe
- servisni prostori hostla
- pralnica, kuhinja
- v delu pritličja in v kleti skupnostni večnamenski prostori za delavnice (za uporabnike hostla)

programska shema

aksonometrični prikaz

